

การปลูกและดูแลรักษาเบญจมาศ

การปลูกเบญจมาศในฤดู (ระหว่างเดือนมิถุนายน-มกราคม)

ระยะการเจริญเติบโต	การจัดการ
เตรียมดิน	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ปูนขาวปรับความเป็นกรดค้างของดินให้อยู่ระหว่าง 5.5-6.25 - ใส่ปุ๋ยคอกคลุกให้ทั่วแปลง - รองก้นหลุมด้วยสูตรเสมอ อัตรา 20 กรัม/ต้น
การเตรียมกล้า (กล้าอายุ 15-20 วัน หลังปักชำ)	<ul style="list-style-type: none"> - ฉีดพ่น BIG อัตรา 40 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร ทุกๆ 15 วัน
ย้ายปลูก	<ul style="list-style-type: none"> - หลังปลูก 7 วัน ใส่ปุ๋ยคอก 30 กก./แปลง
การเจริญของรากและใบ (15-30 วัน หลังปลูก)	<ul style="list-style-type: none"> - 15 วันหลังปลูก ฉีดพ่น BIG อัตรา 40 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร และใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 25-7-7 อัตรา 5 กก./แปลง - 30 วันหลังปลูก ฉีดพ่น BIG อัตรา 40 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร และใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 25-7-7 อัตรา 5 กก./แปลง - เด็ดยอดครั้งที่ 1 หลังปลูก 7-15 วัน เด็ดยอดให้เหลือใบ 3-4 คู่ เพื่อให้เกิดกิ่งข้าง - เด็ดยอดครั้งที่ 2 หลังปลูก 20-30 วัน
เริ่มแทงช่อดอก (50-60 วัน หลังปลูก)	<ul style="list-style-type: none"> - ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 8-24-24 อัตรา 1 กก./แปลง
ดอกเริ่มบาน (80-85 วัน หลังปลูก)	
ระยะดอกบาน (90-120 วัน หลังปลูก)	<ul style="list-style-type: none"> - เก็บเกี่ยวเมื่อดอกเบญจมาศบาน 70% หรือใจกลางดอกเบญจมาศเริ่มเปลี่ยนสี - ก่อนตัดดอก 5-7 วัน ใช้โพแทสเซียมคลอไรด์ 1 ช้อนแกง/น้ำ 20 ลิตร รดเพื่อช่วยให้งันดอกแข็งแรงและบานนานขึ้น

โรคที่สำคัญ

1. โรคใบแห้ง

เชื้อสาเหตุ เกิดจากแบคทีเรีย *Erwinia chrysanthemi*

ลักษณะอาการ อาการเริ่มแรกยอดจะเหี่ยวในเวลากลางวันและฟื้นตัวในเวลากลางคืน ต่อมาจะเกิดยอดจะเน่าแห้งเป็นสีน้ำตาล เมื่อบีบลำต้นจะรู้สึกว่ามีน้ำคาวปลา ไส้กลางของลำต้นมีสีน้ำตาลแดง ในสภาพอากาศร้อนและความชื้นสูงจะพบการระบาดที่รวดเร็ว

การแพร่กระจาย จะติดไปกับเครื่องมือเครื่องใช้ทางการเกษตร และส่วนใหญ่จะเข้าทำลายในพืชที่เป็นแผลหรือมีรอยแตก

การป้องกันกำจัด ถ้ามีการระบาดของโรคในแปลงควรเผาทำลายส่วนของพืชที่เป็นโรค และควรใช้กิ่งปักชำที่ปราศจากโรคหรือใช้สารเคมีประเภทสเตรปโตมัยซิน

2. โรคใบจุด

เชื้อสาเหตุ เกิดจากเชื้อรา *Septoria* sp.

ลักษณะอาการ ใบเป็นสีน้ำตาลไหม้ บางครั้งจะมีขอบแผลสีเหลือง ลักษณะแผลค่อนข้างกลมมีขอบแผลชัดเจน เมื่อแผลขยายใหญ่ขึ้น และหลายแผลมาชนกัน จะทำให้ใบไหม้แห้งและร่วงหลุดไป

อาการของโรคใบจุด มักเริ่มต้นที่ใบล่างๆ ที่ติดพื้นดินก่อน แล้วค่อยๆ ลามขึ้นไปจนถึงยอด

การแพร่ระบาด สปอร์ที่อยู่ที่ตรงกลางแผลจะปลิวไปตามลมหรือถูกน้ำชะล้างให้กระเด็นจากต้นหนึ่งไปอีกต้นหนึ่งได้ โรคนี้จะระบาดมากในฤดูฝน

การป้องกันกำจัด ไม่ควรปลูกต้นเบญจมาศชิดกันเกินไป เพราะจะทำให้อากาศไม่ถ่ายเท มีผลทำให้ความชื้นระหว่างโคนต้นสูง เหมาะแก่การแพร่ระบาดของโรคริ่งขึ้น และควรพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น แคบแทน มาเนบ ให้ทั่ว โดยเฉพาะบริเวณโคนต้น

3. โรคราสนิมขาว

เชื้อสาเหตุ เกิดจากเชื้อรา *Puccinia horiana*

ลักษณะอาการ เริ่มแรกเกิดจุดสีเหลืองขนาดเล็ก บริเวณส่วนบนของใบ ซึ่งจะค่อยๆ ขยายใหญ่ขึ้นถึงเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 5 มิลลิเมตร ส่วนด้านใต้ใบที่ตำแหน่งเดียวกันเริ่มแรกจะเห็นจุดสีขาวนวล ต่อมาเมื่อจุดนั้นมีขนาดใหญ่ขึ้นเป็นนูนกลมออกสีชมพู และเปลี่ยนเป็นสีขาวเมื่อเจริญเต็มที่ ระบาดมากจะทำให้ใบมีสีเหลืองและลามแห้งไปทั่วทั้งใบ ในดอกจะมีการไหม้แห้งจากปลายกลีบดอกเข้ามา

การแพร่ระบาด เป็น โรคที่ระบาดรุนแรงในภาคเหนือช่วงฤดูหนาว ณะมีอากาศชื้น แต่เมื่ออากาศ ร้อนและแห้งแล้งความรุนแรงจะลดลง สปอร์ของเชื้อราจะงอกที่อุณหภูมิระหว่าง 4-24 องศา เซลเซียส สปอร์จะงอกได้เมื่อผิวใบเปียก และในสภาพที่เหมาะสมสปอร์สามารถงอกได้ภายในเวลา 2-2.5 ชั่วโมง

การป้องกันกำจัด เชื้อราสนิมขาวมักแพร่ระบาดโดยต้นพันธุ์ที่เป็น โรค หรือส่วนของพืชที่มีเชื้อรา อยู่ สปอร์ของเชื้อราสนิมขาวนี้สามารถมีชีวิตอยู่บนใบที่ร่วงจากต้น ได้เป็นเวลานานถึง 8 สัปดาห์ การป้องกันกำจัดทำได้ดังนี้

1. ควรให้ต้นและใบเบญจมาศแห้งที่สุดเท่าที่จะทำได้ หลีกเลี่ยงการรดน้ำถูกใบ โดยเฉพาะช่วงเย็น
2. หลีกเลี่ยงไม่ให้น้ำค้างเกาะที่ใบ โรงเรือนควรระบายอากาศและให้ความร้อนใน โรงเรือนในช่วงเย็น
3. ไม่ปลูกพืชหนาแน่นเกินไป เพื่อให้มีการระบายอากาศที่ดี
4. ควรขุดหลุมลึกเพื่อฝังซากพืชที่มีอาการของโรคหรือเผาทำลาย

การใช้สารเคมี เนื่องจากการกำจัดทำได้ลำบาก จึงควรป้องกันโดยฉีดพ่นด้วยสารเคมีประเภทสัมผัส เช่น คลอโรธาโลนิล สลับกับ แมนโคเซบ ฉีดพ่นทุก 7 วัน หากระบาดมาก การใช้สารเคมีประเภท ดูดซึม จะได้ผลดีกว่า แต่เชื้อมักจะต้านทานต่อสารเคมีประเภทนี้ได้ง่าย โดยฉีดพ่นทุก 5-7 วัน และเพื่อป้องกันการดื้อยา การฉีดพ่นสารเคมีทั้งเพื่อป้องกัน หรือกำจัดโรคราสนิมขาว ควรใช้ สารเคมีซ้ำกันไม่เกิน 2-3 ครั้ง เพื่อให้สารเคมีที่ใช้มีประสิทธิภาพสูงสุด จากนั้นจึงควรเปลี่ยนกลุ่ม สารเคมี

แมลงที่สำคัญ

1. เพลี้ยไฟ

ลักษณะการทำลาย ชอบทำลายส่วนอ่อนและส่วนยอดของพืช จะทำลายคอกทันทีที่ออก ดอกเป็นกลุ่มเท่าหัวไม้ขีด ดอกจะกระแกระแกรนไม่คลี่บานตามปกติ หรือทำให้กลีบดอกมีสีน้ำตาลไหม้ เหี่ยวแห้งเนื่องจากเพลี้ยไฟมีขนาดเล็ก จึงมักชุกซ่อนหลบหลีกเลี่ยงการสังเกต การใช้สารเคมีฉีดพ่นทำได้ไม่ทั่วถึง

การป้องกันกำจัด

1. ใช้กับดักกาวเหนียว
2. ใช้สารสกัดจากสะเดา
3. ศัตรูธรรมชาติ เช่น แมลงตัวห้ำ

2. หนอนชอนใบ

ลักษณะการทำลาย จะดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบ โดยสังเกตเห็นเป็นทางเดินของหนอนภายในใบ การแพร่ระบาด เป็นหนอนที่ทำความเสียหายเป็นอย่างมาก

การป้องกันกำจัด โดยใช้สารเคมี เช่น อะบาเม็คติน หรืออ็อกซามิธ ฉีดพ่นทุกสัปดาห์ ติดต่อกันอย่างน้อย 4 สัปดาห์